

Dawda Stichting Gambia

Nieuwsbrief 46, november 2023

Wie durft, cash projecten, gewoon contant geld geven!

We zijn weer terug van ons bezoek aan Somita. Het was een heel bijzondere trip. Het is te gemakkelijk om een opsomming te geven van onze activiteiten in Somita, maar dat zou afbreuk doen aan de realiteit, aan hetgeen er allemaal gebeurde tijdens ons verblijf, afbreuk aan de eerlijke spontane reacties van de mensen in Somita.

Deze keer bezocht ik samen met een oud klasgenoot van de lagere school onze vrienden in Gambia. Vorig jaar ontmoetten we hem op een afgelegen plek in Portugal, na bijna 60 jaar! Toen bekend werd dat ik in november weer naar Gambia zou gaan, was de vraag aan Wilfried snel gesteld. In deze nieuwsbrief staat een persoonlijk verhaal van hem over zijn "reis".

Ook voor mij was het een "reis", met veel onverwachte en bijzondere gebeurtenissen en ontmoetingen, waarbij weer eens duidelijk werd hoe belangrijk intermenselijke contacten zijn, wat gelijkheid, wat respect en wat nieuwsgierigheid naar elkaar is. Er zijn veel intense gesprekken gevoerd, of dit nu was met de Alkalo, met de Chief, met het VDC, met onze kookdames, met de Principal van Upper en Secondary School, met de plaatsvervangend Headmaster van de Lower School, met de lokale politie, vrouwen groepen en de taxi chauffeur aan de kust, de nieuwe directeur van het ziekenhuis in Bwiam, allen spraken met volle overtuiging vanuit hun hart, op zoek naar een eerlijke toekomst. Gesprekken welke begonnen met de bekende plichtplegingen over en weer, maar allemaal eindigden in een vurig betoog, om er samen iets beters van te willen maken, om een toekomst op te bouwen voor de jeugd. De gesprekken waren zo itens gemeend, dat sommige aanhoorders met stomheid geslagen waren en bijna met applaus het verhaal wilden bekrachtigen, zonder er nog iets aan toe te voegen. Vaak was er kritiek op de overheid, maar vooral besef dat men het zelf moet doen en ook bereid is om dit op te pakken, met de drang om daadwerkelijk stappen voorwaarts te maken, waarbij frustratie en onmacht niet meer op de rem trappen.

Wij hadden al veel respect voor de mensen in Somita, maar dat is alleen nog maar gegroeid door ons verblijf.

Een aansprekend voorbeeld van hoe de mensen het initiatief in eigen handen nemen is bijvoorbeeld het Cash project. Dit is feitelijk de moeder van alle projectvormen. Heel simpel, geef contant geld en stel verder geen voorwaarden voor besteding, geen terugbetaling vereist, geen verplichting tot terugkoppeling, dus geen condities.

Vorig jaar november hebben we aan 3 vrouwen groepen in Somita elk een bedrag van € 2.000 gegeven. Alhoewel een terugkoppeling niet noodzakelijk was, wilde de vrouwen hun resultaten graag met ons delen. Dit werd met veel show en dans aan ons gepresenteerd.

Ylva en Linda van Wilde Ganzen waren hierbij aanwezig (lees hierover verderop in onze nieuwsbrief). Het resultaat is echt ongelooflijk. Het gemiddeld rendement per groep was 48%, dit na opname van eigen uitgaven, zoals schoolgeld. Per groep is het kapitaal verhoogd naar bijna € 3.000 (in Dalashi). Hoe hebben ze dit aangepakt? Een vrouwengroep is een groep per wijk, Kafoo, gemiddeld 150 tot 200 vrouwen. Ze houden hun eigen boekhouding bij. Per groep hebben 5 vrouwen een

training gehad van Buzzwomen (www.buzzwomen.com), een training om bewust met geld om te gaan. De opgestarte business is in feite erg simpel maar effectief. Ik noem het van groot vele kleintjes maken. Zo werd er bijvoorbeeld een multi grote zak OMO (waspoeder) gekocht en verdeeld in kleine porties, welke vervolgens verkocht werden. Dit deden ze met tal van producten. Ook andere creatieve handeltjes leverden geld op. Het succes maakt ze trots, wijken welke in het verleden minder contacten hadden, hebben nu wel contact om te zorgen dat ze niet elkaars concurrent worden.

Enkele jaren geleden werden we gevraagd of we de Tumani Tenda Stichting wilde overnemen. De bestuurders van deze stichting moesten door hun leeftijd afscheid nemen van hun stichting, welke in de loop der jaren veel goede projecten had gedaan in Gambia, met name voor de jeugd. Het resterende saldo van deze stichting werd naar onze stichting overgemaakt, waarbij wij de belofte hebben gedaan om zo mogelijk de mensen in het dorp Tumani Tenda, op ca. 20 km. afstand van Somita, te helpen. Het dorp is Henriette Sonko, de Nederlandse Consul, haar home-basis.

Samen met enkele mensen van het VDC van Somita (Village Development Comité) zijn we naar Tumani Tenda gegaan. We hadden oprecht geen idee wat we daar zouden aantreffen. Het welkom was meer dan warm. 2 kleurrijk uitgedoste vrouwen groepen, 1 groep met oudere vrouwen en de ander met jongere vrouwen, wachtten ons met dans en muziek op. Ook werden we welkom geheten door het nieuwe VDC van Tumani Tenda, met krachtige jongemannen. De nieuwe Alkalo, de dorpsoudste, in dit geval een kordate jongeman, was ook aanwezig.

Op het einde van de bijeenkomst spraken de beide VDC's af dat VDC Tumani Tenda in de leer gaat bij Somita. Het VDC van Somita is een van de best georganiseerde VDC's van Gambia. Geweldig hoe spontaan dit ontstond. Belangrijk is te vermelden dat de man van Henriette Sonko, Fankas, goed bevriend is met Omar Sanyang, secretaris van het VDC Somita. Fankas is geen lid van het VDC, maar door zijn aimabele uitstraling echt een verbinder.

We hebben aan de vrouwengroepen uitgelegd wat de reden van ons bezoek was en vervolgens werd er uitgebreid gediscussieerd over hoe om te gaan met een cash project. Omdat we zelf nog een beeld moesten krijgen van het aantal vrouwen, we waren maar van 1 groep uitgegaan, beloofden we om over 2 dagen weer terug te komen. Na wat gereken besloten we 2 projecten te starten, waarbij de bedragen per vrouw gelijk zijn t.o.v.. Somita.

Bij terugkomst in Tumani Tenda was het onthaal nog groter. Tijdens het uitreiken van de cheques was er duidelijk verbazing over de hoogte van het bedrag. Toen we daarna het contante geld overhandigden ontstond er iets wat niet te beschrijven is. Men had niet verwacht dat we zo snel onze toezeggingen zouden waarmaken. Velen hadden ook nog nooit zo veel geld gezien. Een van de vrouwen, een mooie grote rijzige vrouw nam met luide stem het woord. Tijdens haar intense betoog kwamen de tranen en moest ze even slikken. Dit was uit dankbaarheid, maar vooral ook door het feit dat ze de kans kregen om te bewijzen dat ze krachtig en tros voor hun eigen toekomst staan. Wat er verder gebeurde hoef ik niet te beschrijven.

De cash projecten sluiten perfect aan bij een van onze vorige projecten, micro kredieten. Laat de mensen zelf hun eigen beslissingen nemen, gestoeld op vertrouwen en respect. Dit soort projecten maakt het ook voor ons als stichting gemakkelijk om de mensen de gelegenheid te geven hun eigen doelen te bereiken. Het versterkt dan ook ons basisprincipe, alle projecten moeten als basis de ECO gedachte hebben, Empowerment, Capacity Building and Ownership. (de projecten komen uit de mensen zelf, ze moeten er van kunnen leren en ze zijn zelf voor 100% eigenaar).

Onze opzet is om de cash projecten verder uit te breiden en ons nog meer te richten op spontane lokale initiatieven.

Zoals tijdens al onze bezoeken gaan we ook nog langs bij David, in Sukuta. We kennen hem al 15 jaar, het contact met hem staat los van Somita. David was door Corona alles wat hij had kwijt geraakt, geen inkomen, geen toekomst, geen woonruimte. Hij was een potentiële migrant, niets te verliezen, behalve zijn zoontje.

Tijdens de Corona periode hebben we hem geholpen door hem wat geld te sturen, om o.a. rijst te kunnen kopen. Wat schetste onze verbazing? Hij deelde met onbekenden. We hebben vervolgens met hem afgesproken om dit op een wat grotere schaal te gaan doen, nadat we van een goedwillende sponsor een donatie hadden gekregen. Maandenlang heeft hij in alle stilte voedselpakketten uitgedeeld en kleine hoeveelheden geld aan hen die het nodig hadden gegeven. Toen we van de sponsor weer een bedrag kregen hebben we David de mogelijkheid gegeven om een klein winkeltje te openen, met allerlei (bouw)materialen. Zonder enige ervaring is hij ZIJN zaak nu aan het uitbreiden.

Hij heeft nu voldoende inkomen om te kunnen leven. Hij leeft samen met zijn zoontje, welke hij de allerbeste opleiding geeft, waarvoor hij zelf soms maaltijden moet overslaan. Hij wil niet hebben dat zijn zoontje dezelfde problemen krijgt.

Met Ylva en Linda van Wilde Ganzen (www.wildeganzen.nl) hebben uitvoerig over de micro kredieten en cash-projecten gesproken. Duidelijk werd dat de basis voor dit soort projecten vertrouwen, respect en onze ECO gedachte is. Wilde Ganzen bestrijdt armoede door mensen in lage- en middeninkomenslanden te steunen die op eigen kracht en initiatief hun situatie en toekomst willen verbeteren. Wilde Ganzen is er ook van overtuigd dat de lokale partner, dus in ons geval Somita en haar

VDC, de basis is voor de verdere ontwikkelingen. Ze zijn met allerlei initiatieven bezig om hen hiermee te helpen, het versterken van de zelfredzaamheid. Samen met Wilde Ganzen gaan we met het VDC Somita een propositie uitwerken om een soort cash-project voor Somita community op te starten.

Tijdens ons bezoek in juni zijn we er in geslaagd om pellets te maken van pindadoppen, van biomassa. De pellets worden gebruikt voor de Mimi-moto cookstove, (www.mimimoto.nl). De huidige manier van koken, het 3 stenen-principe, is erg schadelijk, rookontwikkeling, gezondheid, ontbossing etc. We zijn begonnen met het uitdelen van de stove in Somita. Van de 125 stoves hebben we er nu 8 uitgereikt. Het lage aantal is gerelateerd aan de productie van de pellets, welke essentieel is voor het succes van de stoves. Er wordt hard gewerkt om de productie te waarborgen en er zijn ideeën om de productie schaal uit te breiden, hetgeen nodig is om de 125 stoves te kunnen bevoorraden.

De gebruikers van de stoves zijn erg enthousiast, maar we merken dat men nog snel terugvalt naar de oude manier van koken, met alle gevolgen van dien. Het is dus van belang om de mensen bewust te maken van de voordelen. Hiervoor zijn we met Buzzwomen bezig om een workshop Awareness (bewustwording) op te zetten. Maar soms is de praktijk de beste leermeester:

“Wij verblijven in Somita in het Community Center. Tegenover ons verblijf ligt een groot compound (verzameling “woningen”). Het compound heeft een centrale keuken voor ca. 50 mensen. 's Ochtends stijgen grote rookwolken onder het golfplaten dak van de keuken op. Snijdende rooklucht verspreid zich als een deken over de omgeving. Wij worden bijna uitgerookt, het naastgelegen compound is door de rook niet meer te zien. Men kookt op hout, in een afgesloten ruimte, vaak met een baby op de rug. Al hoestend besluiten Wilfried en ik dat dit ook anders kan. Na ons ontbijt gaan we gewapend met een cookstove en pellets naar het compound. Er is niemand die Engels praat. In de keuken is een moeder met kind op haar rug, Fatou de vrouw van Mustafa, aan het koken, de rook in de keuken is enorm. Wij gaan de keuken niet binnen. Nadat we duidelijk hebben gemaakt waarvoor we komen, kijkt ze ons blij en verrast aan. Ze kent de stove. Behulpzaam zoals we zijn proberen we de stove buiten aan te maken, maar het lukt ons niet. We laten het aan Fatou over en binnen enkele tellen heeft ze de stove aan het branden. Binnen een half uur heeft ze een maaltijd voor 50 personen gemaakt. Ze is verbaasd, geen rook meer, ze kan haar kind zelfs tijdens het koken voeden. Ook de snelheid verrast haar. Inmiddels zijn er enkele andere vrouwen komen kijken en iedereen is vol lof en wil ook een stove”.

Voor ons was het weer een wijze les, laat de mensen het zelf doen, op hun eigen manier. Onze taak is om dit te faciliteren. De stove “verkoopt” zich zelf, we moeten op zoek naar het waarborgen van een continue productie van pellets. Als het initiatief voor koken op de stove vanuit de vrouwen zelf komt, dan is het succesvol. We hopen dat de vrouwen samen met de training van Buzzwomen het project verder kunnen uitbouwen. Voor ons de vraag hoe verder met de pellets. Op onze site staat een discussienota met betrekking tot dit onderwerp.

Vaak wordt de vraag gesteld hoelang willen jullie doorgaan met de samenwerking in Somita. Hierop hebben we geen antwoord. Wel goed om op te merken dat de mensen in Somita hier zelf ook mee bezig zijn. Ze zijn op zoek naar community zelfredzaamheid, naar community empowerment. Hiervoor zijn ze zelf met een oplossing gekomen. In Gambia zijn door een grote sponsor 20 tuinen, elk 5HA groot, geschonken, compleet met watersystemen, processing house. Bijna alle tuinen zijn door diverse problemen mislukt en grotendeels niet meer in gebruik. Dit geldt ook voor de Somita tuin, de Galdep tuin. We hebben vaak het verzoek gekregen om deze tuin te renoveren, maar door de vele problemen in de tuin hebben we dat niet gedaan.

Vorig jaar kregen we wederom het verzoek, maar nu was er een ander, heel doordacht, plan. De bedoeling was om de tuin om te bouwen naar een citrus boomgaard, met 1.000 citrusbomen, diverse soorten. In Somita is al een gelijksoortig tuin, de tuin van Omar. Deze levert heel veel vruchten op en is zeer winstgevend. De citrusvruchten zijn afwijkend van de standaard citrusbomen. Het rijpingsproces is anders, de vruchten zijn groter en zoeter en kunnen langer aan de boom blijven, waardoor ze later geoogst kunnen worden.

De verwachting is dat na 3 jaar de eerste vruchten geoogst kunnen worden. De financiële opbrengst zal naar verwachting fors zijn en voldoende om diverse projecten in Somita verder vorm te geven en salarissen te kunnen betalen voor o.a. de lokale kliniek. Het project is verder uitgewerkt en voorgelegd bij Wilde Ganzen. Uiteindelijk heeft Wilde Ganzen dit met een bonus geheel gefinancierd, zie hiervoor onze vorige nieuwsbrief. We hebben samen met Ylva en Linda de boomgaard bezocht. Ze waren enthousiast over de mogelijkheden. Er zijn meer dan 1.000 bomen gepland. Het VDC onderzoekt de mogelijkheden voor een verdere uitbreiding van de boomgaard. Tevens wordt er nagedacht voor het processing house, mogelijkheden voor conserveren en drogen van vruchten etc.

Tijdens ons bezoek hebben we nog tal van andere projecten bezocht. Hiervoor verwijzen we naar onze website.

Wilfrieds ervaring:

“Wat anderhalf jaar geleden begon met een opmerking “volgens mij ken ik jou”, mondde uit in de meest indrukwekkende week van mijn leven. Het voelde als een fantastisch cadeau. We stonden vorig jaar in Portugal in the middle of nowhere op

een camperplaats en Eric herkende mij als manneke van onze toenmalige lagere school in Gennepe. Die avond vertelde Eric en Mariëtte over hun stichting. Een onverwachte avond met een heel mooi verhaal over Somita. Begin oktober kreeg ik de vraag om samen met Eric naar Gambia te gaan. Het leven bestaat vaak uit herhalingen van vele zinnen, maar deze unieke zet was er eentje om nooit meer te vergeten. Het hele leven balde zich voor mij in de deze week samen. Ik mocht van dichtbij ervaren hoe ongelooflijk mooi een gemeenschap kan zijn als we elkaar maar de ruimte geven om gelukkig met elkaar te worden. De boodschap "samenwerken en samenleven voor een betere toekomst" proefde ik bij alle ontmoetingen. Vanuit verbinding, dialoog en respect elkaar opzoeken en goed luisteren zonder te oordelen. Eric ademt de ECO-plan visie van de Dawda stichting. Hij denkt zoveel mogelijk vanuit oplossingen en niet te lang vanuit het probleem en probeert deze op een transparante manier met veel passie uit te dragen. Deze passie zag je ook bij de mensen om hem heen. Op de eerste plaats de mensen van het VDC.

Omar, Bakary en Alieu leveren geweldig werk en zijn duidelijk intrinsiek gemotiveerd. Vanuit deze innerlijke kracht nemen ze hun dorpsgenoten mee in alle mooie projecten die er zijn en welke worden opgezet. Maar ook een schoolhoofd, een ex schoolhoofd, de directeur van een ziekenhuis, de Alkalo van Somita, de chieff van het district. Allen zitten ze op het puntje van hun stoel als ze hun verhaal en ambities (dromen) vertellen. Leven vanuit hoop en vooruit kijken naar een toekomst die er hopelijk toe zal leiden dat iedereen op een menswaardige manier kan leven in Somita, zodat de jeugd niet meer op gammele bootjes het geluk hoeft te gaan zoeken. De Dawda stichting mag heel trots zijn op datgene wat er in de afgelopen jaren gerealiseerd is. Samen met de mensen van Somita zorgen jullie ervoor dat deze wereld weer een beetje mooier wordt. Hopelijk kunnen jullie in de nabije toekomst (want nu hebben ze jullie bijdrage nog hard nodig) op een goede manier afstand nemen als ondersteuner. Zelf wil ik de Somitanen bij deze nogmaals bedanken voor hun gastvrijheid. Veel, heel veel heb ik mogen zien en voelen van jullie manier van in het leven staan. Wat kunnen we nog veel van elkaar leren. ABARAKA!!!

Bedankt voor deze bijzondere week samen".

Het afscheid van onze mensen in Somita was net zo ontroerend als ons verblijf. Nadat we wegreden van het community center werden we staande gehouden door onze vrienden van de politie. Ook met hen hebben we al jaren een leuk en spontaan contact. Ze hebben een politie post midden in Somita, pal aan de doorgaande weg. Ze controleren de papieren van de chauffeurs en hun vracht. Hun werk is erg ongezond. De gemiddelde auto in Gambia produceert extreem veel uitlaatgas. (het zijn overigens onze afdankertjes, bij ons mogen ze niet meer rijden, dus maar dumpen naar Afrika). Maar vooral 's nachts is hun werk levensgevaarlijk. Ze staan midden op de weg, er is geen verlichting en de auto's hebben als ze al licht hebben, slechte lampen. Merkwaardig is dat de politie daar niet op controleert. Wij rijden niet in het donker, we durven dat niet. Regelmatig verongelukken er politiemensen. 2 jaar geleden hebben we de politie post een lamp gegeven. Dit is een lamp van Decathlon, welke wij als hardlopers gebruiken, verlichting voor en achter, heel goed zichtbaar. Door het vele gebruik is het lampje kapot. We hebben beloofd voor een nieuwe lamp te zorgen. Het hoofd van de post heeft een leuk filmpje gemaakt over dit lampje, zie ook onze site.

Wij danken al onze vrienden in Somita en Gambia, ook veel dank aan Ylva en Linda voor hun bezoek aan "ons" dorp.

Onze stichting heeft, net zoals Wilde Ganzen, de ANBI-status, waardoor giften binnen de fiscale spelregels aftrekbaar zijn. Wij danken iedereen voor hun bijdragen en hopen ook in de toekomst weer een beroep op jullie te mogen doen. Een Cash-project geeft gemiddeld 200 vrouwen, met hun kinderen, een beter toekomst, en kost maar € 2.000.

eric@corstjens.nu / dawdasg@gmail.com / WWW.DAWDASG.NL .

tel.nr.: 06 37470520

Eric en Mariëtte Corstjens, Frank Lamers en Peter Janssen.

WILDE
GANZEN
Klein project **Groot verschil**